

Dosarul nr. 3ra-910/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Alexeenco împotriva Ministerului Justiției și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești cu privire la contestarea în parte a actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari,

constată:

La data de 15 august 2018 Olga Alexeenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești cu privire la contestarea în parte a actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 23 iulie 2018, în conformitate cu art. 18 alin. (1) lit. e) și (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești și în temeiul hotărârii nr. 42 din 13 iunie 2018 a Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, a fost emis ordinul Ministerului Justiției nr. 487, prin care a fost suspendată activitatea sa în funcția de executor judecătoresc în legătură cu nevărsarea plăților obligatorii la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 luni de la scadență până la achitare.

A considerat că, acest ordin este ilegal.

A menționat că, activează în funcția de executor judecătoresc din 13 septembrie 2010, fiind investită în această funcție în baza ordinului Ministerului Justiției nr. 346.

A susținut că, până la data de 06 august 2018 nu a recepționat nici un document oficial, adoptat de către Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, astfel, nu a cunoscut despre intenția Consiliului de a iniția procedura de suspendare în privința sa, din motivul neachitării cotizației suplimentare unice de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești în mărime de 30 de Euro anual, pentru perioada anilor 2015 - 2018.

A afirmat că, în aceeași zi, când a luat cunoștință de hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești nr. 42 de suspendare a licenței de executor, pentru a nu admite producerea unor consecințe negative, a achitat suma în mărime de 2470 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 34 din 06 august 2018.

A relevat că, la data de 06 august 2018 a înregistrat la Ministerul Justiției cererea nr. 14544, prin care a solicitat emiterea unui nou ordin privind reînvestirea sa în funcția de executor judecătoresc, făcând trimitere la art. 18 alin. (7) din Legea cu privire la executorii judecătorești.

A invocat că, Ministerul Justiției, urma ca, în decursul a 7 zile de la depunerea cererii, să emită un ordin privind reînvestirea sa în funcție, fapt care nu s-a realizat.

A relevat că, din conținutul hotărârii Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești nr. 42 din 13 iunie 2018 nu este clar cine și când a stabilit că, plata în calitate de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești este obligatorie pentru toți executorii judecătorești din Republica Moldova, or, conform practicii internaționale, calitatea de membru la orice organizație este benevolă.

A mai relevat că, nu este clar prin care document se confirmă calitatea sa de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești.

A declarat că, nu este membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești, deoarece nu a înaintat o cerere în acest sens, or, nu cunoaște statutul organizației în cauză sau care sunt beneficiile calității de membru.

A notat că, din analiza conținutului hotărârii enunțate reiese că, învinuirile/pretențiile aduse sunt formulate generic, nefiind determinată fapta prejudiciabilă pretinsă, or, fapta prejudiciabilă imputată lipsește în hotărârea emisă.

A specificat că, conform jurisprudenței CEDO și a Curții Supreme de Justiție, precum și conform legislației naționale, licența executorului judecătoresc este un bun în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A relatat că, fiind lipsită ilegal de dreptul de a desfășura activitatea de executor judecătoresc, prin suspendarea activității sale, i-a fost cauzat prejudiciu material și moral.

A solicitat anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 487 din 23 iulie 2018 în partea suspendării activității sale de executor judecătoresc, încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 7105 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei și obligarea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești să-i restituie suma de 2470 de lei, achitată cu titlu de cotizație suplimentară ca membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești.

La data de 12 ianuarie 2019 Olga Alexeenco a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 487 din 23 iulie 2018, publicat în Monitorul Oficial nr. 285-294, la data de 03 august 2018, în partea suspendării activității sale în funcția de executor judecătoresc, ca fiind act administrativ ilegal, emis contrar principiilor și normelor de drept, încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 10150 de lei, cu titlu de prejudiciul material, pentru 10 zile lucrătoare, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei și obligarea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești de a-i restitui suma de 2470 de lei, achitată cu titlu de cotizație suplimentară ca membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești.

Prin hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de către Olga Alexeenco ca neîntemeiată.

Prin decizia din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, apelanta Olga Alexeenco, activând în funcția de executor judecătoresc, nu a achitat cotizația de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești, timp de 3 ani consecutiv, în perioada 2015-2018, deși era obligată în virtutea calității sale de membru al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, calitate pe care a obținut-o în mod automat, prin efectul obținerii licenței de executor judecătoresc, faptul neachitării fiind demonstrat prin însăși circumstanțele indicate în cererea de chemare în judecată și prin bonul de plată nr.34 din 06 august 2018, prin care se atestă că, executorul judecătoresc Olga Alexeenco a achitat suma de 2470 de lei în contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, cotizația suplimentară de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic argumentul invocat de către reprezentantul apelantei precum că, cotizația de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești nu este o plată obligatorie, deoarece nu este stabilită de lege. Or, plățile obligatorii datorate de membrii unei formațiuni profesionale pot fi impuse nu doar prin lege, ci și prin actele de ordine internă, emise de însăși organele de conducere a formațiunilor profesionale, în scop de autoadministrare a activității, pe care o conduc.

Pentru aceste motive, instanța de apel a menționat că, obligația de achitare a cotizației de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești a fost stabilită prin pct. 22.1. din Statutul Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul reprezentantului apelantei precum că, Olga Alexeeva nu a depus nici o cerere de afiliere la Uniunea Internațională a Executorilor Judecătorești, iar obligația de plată a cotizației anuale nu-i este opozabilă. Or, Uniunea Internațională a Executorilor Judecătorești este formată din Uniunile Naționale, reprezentante ale statelor, iar, la rândul său, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova este constituită din

toți executorii judecătorești, care devin membri ai uniunii naționale în mod automat, prin atribuirea calității de executor judecătoresc.

Prin urmare, în contextul în care executorul judecătoresc Olga Alexeenco nu a achitat cotizația de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 ani consecutiv, în perioada anilor 2015-2018, instanța de apel a apreciat că, ordinul Ministerului Justiției nr. 487 din 23 iulie 2018 în partea suspendării activității executorului judecătoresc Olga Alexeenco este legal, iar pretenția cu privire la anularea în parte a acestui ordin este neîntemeiată. Or, ordinul enunțat a fost emis de organul competent - Ministerul Justiției, cu respectarea procedurii prevăzute de lege - la cererea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în prezența temeiului legal - nevărsarea plăților obligatorii la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 luni de la scadență.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a respins și pretențiile cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică ca fiind subsidiare pretenției cu privire la anularea în parte a ordinului Ministrului Justiției nr. 487 din 23 iulie 2018, care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Or, la caz este incidentă regula - accesoriul urmează soarta principalului.

La data de 06 iunie 2019 și 21 iunie 2019 Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

A menționat că, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC, a constatat că, dispozițiile procedurale enunțate au fost respectate în tot, astfel, prima instanță a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

A susținut că, nu este de acord cu această concluzie, deoarece hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești nu se contestă în procedura contenciosului administrativ, iar prima instanță a invocat acest fapt, ceea ce este contrar Legii contenciosului administrativ și instanța de apel urma să se pronunțe asupra acestui fapt, însă instanța de apel nu s-a pronunțat, fapt ce constituie o încălcare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A afirmat că, nu are nici o legătură achitarea sumei solicitate de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești și investirea sa în funcție prin ordinul Ministerului Justiției nr. 503 din 13 august 2018 cu ordinul Ministerului Justiției nr.487 din 23 iulie 2018, care nu este anulat până în prezent și continuă să producă efecte negative în privința recurenței.

A relevat că, instanța de apel a conchis că, obligația achitării cotizației apare din momentul în care executorul judecătoresc devine membru al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, însă această concluzie nu poate fi reținută, deoarece nu este bazată pe prevederi legale.

A invocat că, instanța de apel a reținut că, Olga Alexeenco, activând în funcția de executor judecătoresc, nu a achitat cotizația de membru al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 ani consecutiv, însă a atras atenția instanțelor judecătorești asupra faptului că, a fost solicitată încasarea cotizației enunțate nu pentru o perioadă de 3 ani, dar pentru o perioadă de 4 ani, iar instanța de apel nu s-a pronunțat nici asupra acestui argument.

A relatat că, pentru neexecutarea obligațiilor stabilite de către organele Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești se sancționează numai de către Colegiul disciplinar al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și nicidecum de către Ministerul Justiției.

A declarat că, instanța de apel, pe de o parte, a constatat că, recurenta ar fi săvârșit o abatere disciplinară, însă, pe de altă parte, instanța de apel nu a aplicat art.21 alin. (2) lit. g) din Legea cu privire la executorii judecătorești în coroborare cu art. 22 alin. (1) din Legea enunțată.

A notat că, recurenta a fost sancționată nu pentru săvârșirea unei careva abateri disciplinare, dar pentru neachitarea unor plăți obligatorii: nevărsarea plăților obligatorii la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 luni de la scadență până la achitarea lor integrală, dar nu mai mult de 3 luni.

A specificat că, Ministerul Justiției urma să prezinte probe și să demonstreze că, ordinul emis este legal și întemeiat, ceea ce nu s-a realizat.

A menționat că, instanța de apel greșit a concluzionat că, ar fi fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A susținut că, instanța de apel, făcând concluzii eronate, a încălcat mai multe principii de bază ale statului de drept.

A afirmat că, instanțele judecătorești nu au respectat prevederile art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 7, 21 și 43 din Constituția RM și au încălcat art. 1, 6 și 7 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art.1 din Primul Protocol adițional la Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, precum și art. 20, 22, 26, 121, 122, 239 și 240 CPC.

A relatat că, instanțele judecătorești nu s-au conformat cerințelor stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de

apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la data de 15 mai 2019, respectiv, recursul depus de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari, la data de 06 iunie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către SRL „Crist-Valg”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Olga Alexeenco, reprezentată de către avocatul Constantin Lazari, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh